

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iacobi Lobbetii Leodiensis E Societate Iesv. Specvlvm
Ecclesiasticorvm, Ac Religiosorvm.**

Lobbet de Lanthin, Jacques

Leodii, 1640

§. Primus. De veste Clericali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47105](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47105)

138 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
ginta integros dies discipulum habuit, docuitq; fa-
cere pontificalia, & sacerdotalia indumenta, eo-
rum normam, ac rationem accuratè describens: ea
deinde sua manu texuit ipsa soror Moſis Maria, vt
non animum tantum, ſed & digitorum opera Do-
mino, altariq; consecraret. Ex pia horum æmula-
tione, atq; instituto, iam inde ab Apoſtolis ema-
nauit in noua lege, ille ſacrarum veſtium ritus, cul-
tusq; quem iſta hic perfequemur, vt ex eo oppor-
tuna morum, viteq; rectius formandę documen-
ta trahamus.

§. PRIMVS.

De Veſte Clericali.

ALia Clerico veſtis eſt in vſu, vitaq; com-
muni, alia in ſacrificij ministerio, de hac di-
cenus infra fuſius, de illa modò paucis.

In habitu corporis, vt etiam in alijs, medium te-
neas eſt neceſſe: ſita enim in medio virtus, vitium
ad extrema reiicitur vt ea deuites, ac fugias; pone ni-
mium in veſte luxum, & ſordes horre, habeq; in
oculis, ac animo, quod de D. Bernardo iactari ſolet.

In vit. l.
3. c. 2.

*In veſtibus ſemper ei paupertas placuit, ſordes nun-
quam.* Etſi Monachus eſſet, mundi, turbarumq; e-
fugiens, & amans ſolitudinis, ac cellæ religioſæ: ta-
men & ſordes auerſari, & laſciuientem veſtium
pompan æquè damnare: & meritò, nec enim
nauo

nauo caret, ac macula, comptulorum illa quæ sita nobilium indumentorum venustas, nec à censura immunis, ac libera est inamœna quædam vestitus species, pædor, ac horror insignis.

Eo certè quo viuimus æuo pauci ab hoc peccant, ab illa notantur quam plurimi, in quos vertitur antiqua illa mellei Doctoris querela. *Cernitur in nonnullis Sacerdotibus vestium cultus plurimus, virtutum, aut nullus, aut exiguus,* quam labem suæ etiam ætati iniustam gemit, & aculeata oratione pungit D. Hieronymus, ait enim. *Omnis his cura de vestibus, si benè oleant, si pes laxa pelle non folleat:* animus autem qui in primis curis esse debuit, ponitur in postremis: hoc nimirum mortalibus vitium est, & peruersa naturæ inclinatio, à qua si possumus reuocare, nostræ curæ est, ac laboris.

Igitur ad institutum vt redeamus, quid antiqua tulerit ætas, quid nostra tueri debeat, videamus.

Vna, alterave exurgit quæstio: quis amandus in veste clericali color? quæ deinde materia? quæ forma?

Esseni, qui formam quandam religionis habuerunt à cæteris discreti proprio genere indumenti, soliti quæ vt ait Iosephus, *albatu incedere.* Existimabant nimirum eum colorem facere ad simplicitatem, & animi candorem demonstrandum: verum vt lapsu temporis in alia quoque iudicia labuntur homines,

160 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
homines, visus ille color parum consentaneus factō
ordini Clericali, color enim candidus aut affectaba-
tur à philosophis ad vanam sapientiæ ostentatio-
nem, aut Dynastarum erat proprius, & eorum, qui
omnium rerum abundantia florerent, quod lætitię,
glorię, triumphicolor haberetur, & eximię fœlici-
tatis. Vnde apud Hebræos nobilis dicebatur *ben
chorim filius candidorum*.

Neque etiam primis Ecclesię temporibus pla-
cuit niger, & atratus color, hic enim tum pertine-
bat, vel ad faciem populi, quem Fabius Quintilia-
nus *Pullatum circum* appellat: vel ad monachos,
qui se ab omni humano consortio seiugantes toti
erant in cœlestium rerum commentatione; à qua
etsi non alieni forent Clerici, à veste, tamen distin-
gui, discernique voluerunt; quod vt assequerentur,
arripit medius quidam color: Is fuit violaceus (qua-
lis etiamnum in vsu est in Curia Romana) & hic
in exordio nouę legis passim vsurpari solitus. Postea
tamen cum Monachi ad Hierarchię Ecclesiasticę
communione admitti fuerunt, atque in Clerum
ritè, & piè cooptati, mystę plurimi pietatis, ac de-
missionis amantiore, non eorum modo virtutes
admirandas; sed vestis quoque genus, coloremque
amare ceperunt. Nec immeritò, est enim niger co-
lor modestię significandę opportunus, index lu-
ctus, ac pœnitentię. Quam etiam præ se ferre de-
bet ordo Clericalis.

Et ista haectenus de vestium colore. De materia subijciamus pauca. Nihil in ea lautum, ac molle sit, nihil structum exquisito artificio, nihil vmbilicis tumidum, aut follicante copia superfluum, nihil ad saeculi elegantiam compositum: lanca plerumque sit vestis, non bombycina, aut serica delicata: nisi forte hanc exigeret singularis quaedam personae, aut dignitatis ratio, cui modum statuet deuota modestia, decus ingenuae mentis; quae supra sortem assumi nihil omnino patietur. Et quia materiae, pretijque, quod in veste quaeri potest, meminisse, non possum quin adijciam illud; splendida, & insigni quodam instructu visenda indumenta potius facere ad probum, & dedecus, quam ad splendorem, ac dignitatem: omnibus enim hoc à natura infitum est, vt ea oderint, ac damnent, quae seu à persona, seu à statu aliena videntur: quo in genere lepidum illud, & aculeatum, quod memorat Ionuillus in vita S. Ludouici: & ex illo Cresollus noster. Robertus Sorbona, (qui Parisijs templum sapientiae, collegiumque instituit, cui, & nomen fecit) cum olim ageret cum Ludouico nono Christianissimo Galliae Rege, videreturque exquisitius ornatus quam modestiae, ordinisque ratio pateretur: Ionuillus Dynasta clarissimus, idemque faceto, & liberiori ingenio vir, cum hominis vestem lautiozem intueretur, accessit propius, & fimbriam regij paludamenti

162 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
 damenticum illius Doctoris veste composuit, con-
 iunxitque: & ad hominis contumeliam publicè
 pronunciauit: Sorboneum pallium pretio, & pul-
 chritudine regiam chlamydem exæquare. Hic
 primùm, vt in re noua accidere solet, subortus risus,
 plaususq; Aulicorum, dein grauior Sorbonæ censu-
 ra: denique pudor, qui in ora, vultumque Doctoris
 illius ascendit, modestiamque etiam in veste præ-
 ferre docuit: bonus sanè magister pudor, & oppor-
 tuna scholæ verecundia, quam etiam ab aula in
 lycæum referas. Sed ne fusius de materia vestis; de
 forma etiam nonnulla subdamus: nam & in hac
 peccare quis potest, imò & re ipsa peccant longè
 plurimi; qui non natiuo, sed peregrino, non cleri-
 cali, sed sæculari habitu vtuntur, non sine naxo, &
 probro sui ordinis: quis enim Clericum, quis sacris
 initiatum agnoscat in veste breuiori, & concisa?
 quæ vix genua tegit, quis in thorace, caligisque nu-
 dis, quales etiam viro coniugato vsui esse possunt?
 Nemo certè, nemo vnus omnium, Clericum esse
 pronuntiabit, qui solis oculis credet: qui enim pro-
 nunciaret? certè vt ex vellere ouis, ita ex veste Cle-
 ricus agnosci debet. Ea ex primæua Ecclesiæ institu-
 tione, ex SS. Patrum oraculis, ex Sacrosanctis Con-
 ciliarum (Lateranensis, & Tridentini) decretis, ta-
 laris esse debet.

Later. sub
 Innoc. 11.

Trid. ses.
 21. c. 1. de
 Refor.

Vide an sacratoribus illis summorum Pontifi-
 cum

cum constitutionibus, ac statutis acquiescendum potius non sit, quam aut imperito vulgi iudicio, aut vanitati & mollitiei quorundam Ecclesiasticorum, iuniorum maximè, quos non tam pietas, & virtutis studium in ordines immisit, quam pingues beneficij prouentus, & amor non dico ecclesiasticæ, sed otiosæ & vacuæ à curis vitæ. Vide, inquam, & quibus parendum magis attende: vnaq; excipe fulmen illud Sophoniæ Prophetæ, in eos, qui cum Deo facti sint, profano vtuntur amictu, *Visitabo*, inquit, Sophon. c. 1. v. 8. *super omnes, qui induti sunt veste peregrina.* Eos arguit, quibus cum Numen honestissimam, dignitatiquè concolorem vestem cōcessisset, finitimarum gentium imitatione, induebant purpureum ornatum, aut simile quippiam peregrina, profanaque manu elaboratum: quos ait Deus se *visitaturum*, id est grauius, ac seuerè puniturum, quantò magis, in ea qua viuimus lege: lege inquam gratiæ, ac charitatis, in qua vel ex veste peti debet, quæ viuendi ratio, quæ norma sanctitatis eos damnabit, ac puniet, qui non proprijs, & professioni accommodatis, sed peregrinis, & alienis velamentis vtuntur. Sed ista parcius: Virum bonum eæ minæ non tangunt, sed nuda, & aperta veritas, institutiq; ratio allicit, ac demulcet.